

OZNÁMENÍ

**DLE ZÁKONA Č. 100/2001 Sb.,
VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ
(DLE PŘÍLOHY Č. 7 CITOVANÉHO ZÁKONA)**

**„Program
přeshraniční spolupráce
Česká republika - Polská republika
v období 2014-2020”**

PRAHA

Leden 2014

OBSAH

Strana

ÚVOD.....	5
ČÁST A: ÚDAJE O PŘEDKLADATELI	7
A.1. <i>Název organizace</i>	<i>7</i>
A.2. <i>Identifikační číslo (IČ)</i>	<i>7</i>
A.3. <i>Sídlo (bydliště)</i>	<i>7</i>
A.4. <i>Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele oznámení</i>	<i>7</i>
ČÁST B. ÚDAJE O KONCEPCI.....	8
B.1. <i>Název koncepce</i>	<i>8</i>
B.2. <i>Obsahové zaměření (osnova)</i>	<i>8</i>
B.3. <i>Charakter.....</i>	<i>8</i>
B.4. <i>Zdůvodnění potřeby pořízení.....</i>	<i>9</i>
B.5. <i>Základní principy a postupy (etapy) řešení.....</i>	<i>9</i>
B.5.1 <i>Základní principy</i>	<i>9</i>
B.5.2 <i>Postup řešení</i>	<i>9</i>
B.6. <i>Hlavní cíle</i>	<i>10</i>
B.7. <i>Přehled uvažovaných variant řešení</i>	<i>12</i>
B.8. <i>Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry</i>	<i>12</i>
B.9. <i>Předpokládaný termín dokončení.....</i>	<i>12</i>
B.10. <i>Návrhové období</i>	<i>13</i>
B.11. <i>Způsob schvalování</i>	<i>13</i>
ČÁST C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ	14
C.1. <i>Vymezení dotčeného území.....</i>	<i>14</i>
C.2. <i>Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny</i>	<i>15</i>
C.3. <i>Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území</i>	<i>16</i>
C 3.1. <i>OVZDUŠÍ.....</i>	<i>16</i>
3.2. <i>HLUK</i>	<i>21</i>
3.3. <i>Příroda a krajina</i>	<i>22</i>
<i>Natura 2000</i>	<i>23</i>
3.4. <i>STARÉ EKOLOGICKÉ ZÁTĚŽE</i>	<i>24</i>
3.5. <i>ODPADY</i>	<i>25</i>
3.6. <i>VODA.....</i>	<i>26</i>
2.7. <i>PŮDA.....</i>	<i>29</i>
3.8. <i>LESY</i>	<i>30</i>
C.4. <i>Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území.....</i>	<i>31</i>

ČÁST D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ	33
ČÁST E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE	38
<i>E.1. Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky</i>	<i>38</i>
<i>E.2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce </i>	<i>38</i>
<i>E.3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví</i>	<i>38</i>
<i>E. 4. Stanovisko orgánu ochrany přírody, pokud je vyžadováno podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění zákona č. 218/2004 Sb.</i>	<i>38</i>
SEZNAM ZPRACOVATELŮ OZNÁMENÍ KONCEPCE	39
SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ	40

PŘÍLOHY:

I. Stanoviska podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Zkratky a vysvětlivky:

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BSK ₅	biologická spotřeba kyslíku
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
ČOV	čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
CHSK _{Cr}	chemická spotřeba kyslíku
EIA	posuzování vlivů záměru na životní prostředí
EVL	evropsky významná lokalita (Natura 2000)
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
CHKO	chráněná krajinná oblast
CHOPAV	chráněná oblast přirozené akumulace vod
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
Koncepce	v tomto textu vždy koncepce ve smyslu 10a) zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů
KRNAP	Krkonošský národní park
KÚ	krajský úřad
k.ú.	katastrální území
L _n	ukazatel obtěžování hlukem pro noc
L _{dvn}	ukazatel obtěžování hlukem pro den, večer a noc
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MZCHÚ	maloplošné zvláště chráněné území
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NATURA 2000	soustava chráněných území Natura 2000, která je tvořena evropsky významnými lokalitami (EVL) a ptačími oblastmi (PO)
NEK	normy environmentální kvality
NNO	nestátní neziskové organizace
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NO _x	oxidy dusíku
NPP	národní přírodní památka
NPR	národní přírodní rezervace
PPS	program přeshraniční spolupráce
OZKO	oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší
PAU	polyaromatické uhlovodíky
PM ₁₀	suspendované částice frakce PM ₁₀ (prašný aerosol)
PM _{2,5}	suspendované částice frakce PM _{2,5} (prašný aerosol)
PO	ptačí oblast (Natura 2000)
PP	přírodní památka
PR	Polská republika
PřP	přírodní park
ŽP	životní prostředí

ÚVOD

Předložené oznámení „Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014-2020“ (dále také oznámení) je zpracováno na základě § 10c) zákona číslo 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále také zákon). Struktura oznámení vychází z obsahu přílohy číslo 7 zákona.

Koncepce podléhá mezistátnímu posuzování. Procedura posuzování uvedené koncepce probíhá v souladu s § 14a citovaného zákona v působnosti Ministerstva životního prostředí (MŽP) ČR. Procedura posuzování byla upravena (rozšířena) o další fakultativní kroky, které byly dohodnuty na jednání zástupců Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) ČR, Ministerstva pro regionální rozvoj PR, MŽP ČR a Generálního direktorátu ochrany ŽP PR, na jednání dne 17.10.2013.

Samotný Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2014-2020 (dále také Program) je zpracováván v gesci řídicího orgánu programu, MMR ČR, ve spolupráci s Ministerstvem infrastruktury a rozvoje PR, a v koordinaci s pracovní skupinou (Task force), složenou ze zástupců zainteresovaných stran na české a polské straně.

Ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá povinnost posoudit, zda provádění koncepce může významně ovlivnit evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti zařazené do soustavy chráněných území Natura 2000 a pokud ano, do jaké míry, a jaká opatření je nutno v důsledku toho přijmout.

Na základě žádostí předkladatele byla k návrhu koncepce vydána stanoviska orgánů ochrany přírody v souladu s ustanovením § 45i, odst. 1 citovaného zákona. Přehled stanovisek, která byla doručena do dne předložení oznámení, je s komentářem uveden níže:

- I. Ve stanoviscích, zaslaných krajskými úřady Pardubického a Královéhradeckého kraje, správami chráněných krajinných oblastí (CHKO) Broumovsko, Český ráj, Jeseníky, Jizerské hory, Lužické hory, Orlické hory a Poodří je uvedeno, že **nelze vyloučit významný vliv** Programu na evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti (PO) soustavy chráněných území Natura 2000.
- II. V ostatních doručených stanoviscích je uvedeno, že **lze vyloučit významný vliv**, případně že Program **nemůže mít významný vliv** na EVL a PO soustavy chráněných území Natura 2000. Jedná se o stanoviska těchto orgánů ochrany přírody: MŽP ČR, odbor výkonu státní správy V., krajské úřady Libereckého Olomouckého a Moravskoslezského kraje, a dále správy KRNAP a CHKO Beskydy, Kokořínsko a Železné hory.

Z výše uvedeného přehledu stanovisek orgánů ochrany přírody celkově plyne, že **nelze vyloučit významný vliv koncepce na lokality soustavy Natura 2000** (kopie stanovisek jsou součástí přílohy č. 1 oznámení) a musí být tedy zpracováno posouzení vlivů koncepce na EVL a PO (takzvané naturové hodnocení) dle § 45i výše uvedeného zákona.

Základním materiálem pro zpracování oznámení je především pracovní verze dokumentu „Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014 - 2020“ a další koncepční podklady a informace, předané zpracovatelům oznámení předkladatelem, zástupci zpracovatelů koncepce a zástupci zpracovatelů Ex ante hodnocení.

Dalšími podklady byly konzultace s orgány veřejné správy, literární a mapové podklady a zkušenosti zpracovatelů při zpracování jiných oznámení SEA i koncepčních materiálů, včetně posouzení vlivů předchozího Programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika na programové období 2007-2013, zpracované autory tohoto oznámení. Hlavní použité materiály jsou uvedeny v závěru oznámení v kapitole „Seznam použitých podkladů“.

Oznámení zpracoval projektový tým společnosti RADDIT consulting s.r.o. pod vedením Ing. Bohumila Sulka, CSc., autorizované osoby, oprávněné zpracovávat dokumentace a posudky podle zákona č. 100/2001 Sb. (držitel autorizace ve smyslu § 19, odst. 1 zákona).

V souvislosti s předkládaným oznámením je nezbytné upozornit na skutečnost, že vzhledem k termínu dokončení návrhu koncepce je Program v současné době k dispozici pouze v rozpracované verzi. Jeho použití pro oznámení je však zcela v souladu s principy posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí i s požadavky na stav zpracování koncepce v této fázi posuzování (zejména obsahem příl. č. 7 zákona). Finální návrh koncepce bude předložen, zveřejněn a posouzen ve fázi Vyhodnocení koncepce.

Soulad uvedené koncepce s povinnostmi, vyplývajícími ze zákonných ustanovení, byl konfrontován se současně platnou legislativou. Existují-li další závažné skutečnosti, které by na posuzování koncepce mohly mít zásadní vliv, nebyly zpracovateli oznámení v době jeho zpracování známy.

ČÁST A: ÚDAJE O PŘEDKLADATELI

A.1. Název organizace

Ministerstvo pro místní rozvoj

A.2. Identifikační číslo (IČ)

IČ: 66002222

A.3. Sídlo (bydliště)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

A.4. Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail oprávněného zástupce předkladatele oznámení

RNDr. Jiří Horáček
ředitel odboru evropské územní spolupráce

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské nám. 6,
110 15 Praha 1

Tel.: 224 86 1111
E-mail: jiri.horacek@mmr.cz

Kontaktní osoba:

Ing. Martin Buršík
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

Tel.: 224 864 361
E-mail: martin.bursik@mmr.cz

ČÁST B. ÚDAJE O KONCEPCI

B.1. Název koncepce

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014 – 2020.

B.2. Obsahové zaměření (osnova)

Uvedený Program je strategickým plánovacím dokumentem pro financování projektů přeshraniční spolupráce České a Polské republiky.

Struktura Programu bude respektovat požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce.

Z hlediska obsahového zaměření bude Program strukturován do celkem 5 prioritních os:

Prioritní osy jiné, než technická pomoc:

- PO 1. Společné řízení rizik
- PO 2. Podpora zaměstnanosti prostřednictvím rozvoje potenciálu přírodního a kulturního bohatství regionu
- PO 3. Vzdělání a kvalifikace
- PO 4. Spolupráce institucí a komunit

Prioritní osa zaměřená na technickou pomoc:

- PO 5. Technická pomoc

B.3. Charakter

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014-2020 bude v novém programovém období již třetím programem od vstupu ČR do EU, který je věnován přeshraniční spolupráci v tomto pohraničí. Před vstupem ČR a PR do EU byl podpoře přeshraniční spolupráce věnován program Phare, po vstupu do EU, v období 2004-2006, šlo o Iniciativu Společenství Interreg IIIA. Od programového období 2007-2013 je přeshraniční spolupráce řešena prostřednictvím Programu přeshraniční spolupráce.

V budoucím programovém období 2014 – 2020 bude objem prostředků alokovaných na tento program 226,2 mil. EUR pro celé programové území dohromady.

Celková rozloha podporovaného území programu představuje 47 097 km². Na české straně hranice je to 23 135 km² (což představuje jednu třetinu rozlohy České republiky). Polská část programového území zaujímá 23 962 km² (téměř 8% rozlohy celého Polska).

B.4. Zdůvodnění potřeby pořízení

Program přispěje k rozvoji Strategie Unie, zaměřené na inteligentní a udržitelný růst, podporující sociální začlenění a dosažení hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Program Česká republika – Polská republika 2014-2020, v budoucnu schválený národními vládami a Evropskou komisí, je podmínkou Evropské komise pro financování přeshraničních projektů v obou uvedených zemích z evropských zdrojů. Program bude sloužit jako podklad orgánům státní správy a samosprávy při prosazování veřejného zájmu a uplatňování jejich rozhodovacích pravomocí v příhraniční oblasti, v níž je základním prvkem plánování a schvalování rozvojových projektů.

B.5. Základní principy a postupy (etapy) řešení

B.5.1 Základní principy

Program bude uskutečňován prostřednictvím projektů, jejichž nezbytnou podmínkou pro realizaci je jejich přeshraniční rozměr. Ten je dán zejména tím, že projekty jsou realizovány společně po obou stranách hranice, za účasti minimálně jednoho českého a jednoho polského projektového partnera a efekty této spolupráce musí mít pozitivní dopad na obě strany hranice. Realizace projektů je dána na základě principu Vedoucího partnera, což znamená, že jeden z projektových partnerů přebírá celkovou zodpovědnost za realizaci celého projektu vůči Řídícímu orgánu.

Program přeshraniční spolupráce je - oproti programům, financovaných z prostředků EU v rámci Cíle 1 - zaměřen na širší spektrum aktivit. Jde jak o financování „měkkých“ projektů, zaměřených na spolupráci institucí a občanů, tak i infrastrukturních projektů, zaměřených například na komunikační dostupnost území. Vzhledem k objemu finančních prostředků se však jedná o infrastrukturní projekty spíše místního, respektive regionálního významu.

B.5.2 Postup řešení

Program je tvořen za pomoci systému interaktivní spolupráce mezi zpracovatelem dokumentu a partnery v rámci Pracovní skupiny (Task force), která zahrnuje zástupce klíčových aktérů z obou zemí, mimo jiné zástupce:

- Ministerstva pro místní rozvoj ČR (Řídící orgán)
- Ministerstva infrastruktury a rozvoje PR
- Regionálních úřadů (české krajské úřady, polské maršákovské úřady)
- Euroregionů na česko-polské hranici.

Kromě činnosti Task Force je Program připravován v rámci rozsáhlého konzultačního procesu se zástupci ostatních ústředních, regionálních a místních orgánů z obou zemí a Evropské komise. Návrh programu projde v rámci přípravy úpravami na základě Ex ante evaluace a Posouzení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA). Procedura probíhá podle pravidel ČR, která je zodpovědná za zpracování programu (Řídící orgán programu). Procedura posuzování byla upravena (rozšířena) o další fakultativní kroky, přihlížející k legislativě Polské republiky.

Návrh programu dále projde standardním schvalovacím procesem, tedy schválením národními vládami a následně Evropskou komisí.

B.6. Hlavní cíle

Hlavní cíle Programu vycházejí z doporučené metodiky pro zpracování operačních programů.

Jednotlivé prioritní osy obsahují investiční priority, jimž odpovídají konkrétní specifické cíle. Tyto cíle jsou naplňovány aktivitami, které jsou uváděny v příkladném výčtu v rámci návrhu programu.

Přehled Prioritních os, specifických cílů a příklady aktivit k jejich naplnění:

Prioritní osa 1. Společné řízení rizik

Investiční prioritní osa 1: Podpora investic zaměřených na řešení specifických rizik, zajištění odolnosti vůči katastrofám a rozvoj systémů krizového řízení

Příklad aktivit:

- Investice do rozvoje společných systémů prevence, monitoringu a řešení rizik (umožňující také sdílení informací, zvýšení koordinace reakce, mapování rizik a podobně)
- Investiční opatření směřující ke zvýšení propojenosti záchranných a bezpečnostních složek a jejich schopnosti efektivně zasahovat přes hranici
- Spolupráce záchranných a bezpečnostních složek
- Osvěta a vzdělávání veřejnosti jako součást výše uvedených aktivit (nikoliv samostatně realizované).

Prioritní osa 2. Podpora zaměstnanosti prostřednictvím rozvoje potenciálu přírodního a kulturního bohatství regionu

Investiční prioritní osa 2: Podpora růstu podporujícího zaměstnanost rozvojem vnitřního potenciálu jako součásti územní strategie pro konkrétní oblasti, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zlepšení dostupnosti a rozvoje zvláštních přírodních a kulturních zdrojů

Příklad aktivit:

- Zachování a obnova kulturních a přírodních památek včetně spolupráce v památkové péči
- Studie, strategie, plány, výměny zkušeností
- Infrastrukturní opatření pro přeshraniční zpřístupnění/využívání/informování o potenciálu kulturního a přírodního dědictví regionu
- Společná marketingová a propagační opatření v oblasti využití přírodního a kulturního dědictví
- Společné kulturní akce a aktivity pro zachování, rozvoj a propagaci kulturního dědictví

- Výstavba nových a rekonstrukce a modernizace stávajících lokálních a regionálních silničních spojení zlepšující dostupnost přírodního a kulturního bohatství přes hranici, (včetně opatření ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu realizovaných jako doprovodné aktivity).

Prioritní osa 3. Vzdělání a kvalifikace

Investiční priorita 1 prioritní osy 3: Vývoj a realizace společných programů všeobecného a profesního vzdělávání

Příklad aktivit:

- Opatření systémového charakteru v oblasti vzdělávání - studie, strategie, výměna informací a zkušeností, vzájemné uznávání kvalifikace atd.
- Příprava a realizace společných kurzů, výuky, studijních programů, výměn, koordinace učebních plánů a podobně
- Spolupráce mezi vzdělávacími institucemi a s institucemi na trhu práce včetně opatření směřujících k přizpůsobení vzdělávacích systémů potřebám společného příhraničního regionu, zejména trhu práce (zahrnující též propagaci, iniciaci nových a rozvoj stávajících vzdělávacích nabídek/programů/projektů)
- Společná odborná příprava ve specifických oblastech (například personál záchranných složek, učitelé, úředníci a podobně)
- Rozvoj jazykového vzdělávání na všech vzdělávacích úrovních.

Prioritní osa 4. Spolupráce institucí a komunit

Investiční priorita 1 prioritní osy 4: Podpora právní a správní spolupráce a spolupráce mezi občany a institucemi

Příklad aktivit:

- Posilování integrace na lokální úrovni, spolupráce občanské společnosti a institucí a další aktivity přispívající kohezi na lokální úrovni ("Fond malých projektů")
- Rozvoj a realizace spolupráce institucí veřejné správy, samosprávy a jimi zřízených institucí (včetně realizace studií, koncepcí, produktů, výměny informací, znalostí atd.)
- Vytváření a rozvoj přeshraničních kooperačních sítí, včetně spolupráce NNO a aktérů ve specifických oblastech (záchranné systémy, cestovní ruch apod.)
- Kooperační aktivity se zapojením mládeže.
- Spolupráce v oblasti místní kultury a identity.

Prioritní osa 5. Technická pomoc

Tato prioritní osa slouží k financování činností spojených s řízením a administrací Programu.

Příklady aktivit:

- Zajištění administrativní kapacity a její odbornosti u subjektů zapojených do implementace programu
- Studie, analýzy spojené s přípravou a řízením programu
- Publicita programu, podpora absorpční kapacity.

B.7. Přehled uvažovaných variant řešení

Program je zpracováván v jedné variantě. Forma návrhu však umožňuje alternativní postup při implementaci programu – realizaci projektů / aktivit při respektování rámce schválených intervencí.

B.8. Vztah k jiným koncepcím a možnost kumulace vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví s jinými záměry

Vzhledem ke svému zaměření má zpracováváný Program vztah k řadě dokumentů na národní, regionální, krajské/vojvodské i místní úrovni obou zemí. Jejich úplný výčet by nebyl – vzhledem k cílům oznámení a různé úrovni vzájemných vazeb – účelný (viz role následného Vyhodnocení, které porovná obsah koncepce s opatřeními a aktivitami vybraných strategických a programových dokumentů).

Při zvažování kumulace vlivů musí být vzaty v úvahu především další souběžně připravované programy. V souvislosti s potenciálními negativními dopady v příhraniční oblasti je potřeba vzít v úvahu především dopady operačních programů upravujících přeshraniční spolupráci s Německem (Sasko) a Slovenskem.

Potenciální vlivy Programu na životní prostředí a veřejné zdraví je potřeba sledovat také z hlediska možné kumulace s aktuálně zpracovávanými programy a strategiemi krajů (na české straně) a vojvodství (na polské straně). Blížící se nové programové období mobilizuje samosprávné orgány k aktualizaci strategií i programů s cílem přípravy na čerpání zdrojů nového programového období.

Při hodnocení vlivů Programu na životní prostředí a veřejné zdraví (při stanovení referenčních cílů ochrany ŽP a veřejného zdraví) musí zpracovatelé vzít v úvahu i základní národní strategické dokumenty, především Politiku životního prostředí.

V obecné úrovni lze konstatovat, že bude docházet ke kumulaci pozitivních i potenciálních negativních vlivů Programu s vlivy ostatních strategických dokumentů. V konkrétní rovině bude docházet ke kumulaci vlivů jednotlivých projektů, které se budou v rámci jednotlivých strategických dokumentů realizovat a které budou muset být hodnoceny z hlediska jejich vlivů na životní prostředí (EIA, případně procedura dle stavebního zákona). Smyslem posuzování vlivů strategických dokumentů i konkrétních projektů realizovaných v jejich rámci na životní prostředí přitom je maximalizovat jejich pozitivní a minimalizovat jejich negativní vlivy.

B.9. Předpokládaný termín dokončení

Termín dokončení návrhu programu závisí na harmonogramu přípravy a schvalování dokumentů pro programové období 2014-2020. Odhadovaný termín dokončení je květen 2014.

B.10. Návrhové období

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika je zpracován na programové období 2014-2020.

B.11. Způsob schvalování

„Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014 – 2020” bude projednán a schválen národními vládami a následně bude podléhat projednání a schválení Evropskou komisí.

ČÁST C. ÚDAJE O DOTČENÉM ÚZEMÍ

Úvod

Popis stavu životního prostředí obsahuje informace o české i polské straně dotčeného území. Údaje o české straně byly čerpány z údajů o stavu ŽP v ČR, respektive dotčených krajích, údaje o stavu ŽP v polské části území ze zprávy Hlavního statistického úřadu PR „Ochrana ŽP 2013¹“, zaslaných polskou stranou na základě předchozího jednání, z pracovních verzí Programu a dalších zdrojů (viz také kapitola Seznam použitých podkladů).

Pro samotnou fázi Oznámení není popis stavu ŽP vyžadován příslušnou evropskou směrnicí č. 2001/42/ES, vychází tedy ze zákona ČR 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na ŽP, ve znění pozdějších předpisů. Rozšíření na polskou část území je dáno dohodou zainteresovaných ministerstev ČR a PR (viz úvod dokumentu).

Cílem kapitoly o stavu ŽP není provést samostatnou kompletní analýzu stavu ŽP, ale odlišit významnější nedostatky a trendy v zatížení jednotlivých složek ŽP i v jejich geografické distribuci. Stav ŽP je především nezbytným podkladem pro následné Vyhodnocení vlivů na ŽP a veřejné zdraví, kdy bude jedním ze zdrojů stanovení referenčních cílů ŽP. V dokumentu Oznámení je tedy stav ŽP uveden v základním rozsahu, který může být případně v další fázi rozšířen, například na základě požadavků a připomínek veřejnosti a dotčených orgánů.

Vzhledem k termínu zpracování oznámení byly všude, kde to bylo možné, uváděny údaje za rok 2012. V těch případech, kdy uvedená data nebyla k dispozici, byla uvedena nejaktuálnější dostupná data.

K přehledu stavu životního prostředí je nezbytné uvést, že dostupné údaje o současném stavu životního prostředí na české a polské straně podporovaného území jsou rozdílné, a v mnohých případech i obtížně srovnatelné z důvodu použití různých metod získávání či vykazování dat. Na rozdíl od krajů v ČR, pro něž jsou údaje vykazovány oficiálně pro jejich celý rozsah, jsou údaje v Polské republice vykazovány především do úrovně vojvodství, jichž je podporované území na polské straně součástí (s výjimkou vojvodství opolského, které je celé podporovaným územím).

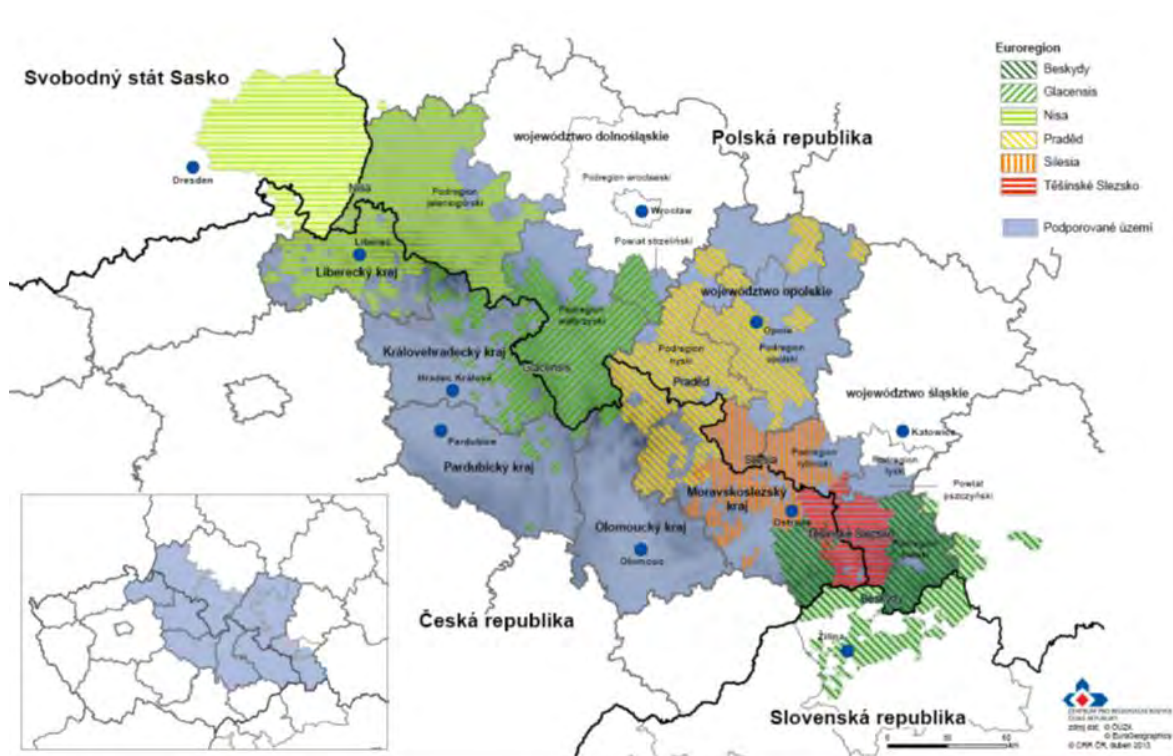
C.1. Vymezení dotčeného území

Program přeshraniční spolupráce ČR – Polská republika v období 2014 - 2020 se týká sousedících částí území České republiky a Polské republiky, které je na území ČR vymezeno územím pěti krajů a na území Polské republiky územím jednoho celého a částí dvou vojvodství - viz obrázek 1. Délka hranice mezi Českou a Polskou republikou činí 796 km, což představuje přibližně 23% celkové délky hranic Polské republiky a kolem 33% celkové délky hranic České republiky. Pro oba státy je to nejdelší vnější hranice.

¹ http://www.stat.gov.pl/gus/5840_1523_PLK_HTML.htm

Celková rozloha podporovaného území programu představuje 47 097 km². Na české straně hranice je to 23 135 km² (což představuje jednu třetinu rozlohy České republiky). Polská část programového území zaujímá 23 962 km² (téměř 8% rozlohy celého Polska).

Obrázek 1 Vymezení dotčeného území Programu

C.2. Výčet dotčených územních samosprávných celků, které mohou být koncepcí ovlivněny

Jako vyšší územně samosprávné celky jsou na území ČR definovány kraje. Předpokládá se ovlivnění území níže uvedených krajů České republiky:

- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj

Jako vyšší územně samosprávné celky jsou na území PR definována vojvodství. Předpokládá se, že budou ovlivněny následující regiony Polské republiky:

- část Dolnoslezského vojvodství (podregiony Jeleniogórski a Walbrzyski a okres Strzeliński)
- Opolské vojvodství
- část Slezského vojvodství (podregiony Rybnicki a Bielski a okres Psczyński)

C.3. Základní charakteristiky stavu životního prostředí v dotčeném území

C 3.1. Ovzduší

Stav ovzduší v jednotlivých částech zájmového území je značně různorodý a závisí na rozmístění zdrojů, jejich typech, produkci emisí a dále klimatických a kolísajících meteorologických podmínkách. Přestože se míra znečištění ovzduší v zájmovém území v posledních letech poměrně zlepšila a celkové emise hlavních znečišťujících látek se snížily, stále výrazně převyšují průměr EU. Zásadním problémem se v posledních letech stává lokální nárůst znečištění ovzduší oxidy dusíku, oxidem uhelnatým a prachem (PM₁₀) ve velkých městech a v blízkosti zatížených komunikací. Jedná se o společné působení velkých stacionárních zdrojů (průmysl, energetika), dopravy, ale také koncentrace malých zdrojů znečištění v části území (domácí topeniště). Naopak nejlepší situace je v méně osídlených horských příhraničních oblastech.

C 3.1.1. Emisní situace

Tabulka 1 Emise hlavních znečišťujících látek v tunách/rok ve vybraných krajích ČR ze všech sledovaných zdrojů, 2011 (Zdroj: ČHMÚ).²

Kraj	TZL *		SO ₂		NO _x		CO		VOC *		NH ₃ *	
	[t/rok]	%	[t/rok]	%	[t/rok]	%	[t/rok]	%	[t/rok]	%	[t/rok]	%
Liberecký kraj	2 424,10	4,3	1 956,30	1,1	4 068,80	1,7	9 940,20	2,6	5 228,30	3,8	2 072,70	3,2
Královéhradecký kraj	3 365,90	5,9	5 883,70	3,5	7 561,50	3,4	14 973,20	3,9	7 639,30	5,5	4 898,50	7,5
Pardubický kraj	3 149,30	5,5	12 663,90	7,4	15 079,30	6,7	13 634,40	3,6	7 624,60	5,5	4 809,90	7,3
Olomoucký kraj	3 244,30	5,7	4 491,60	2,6	10 133,20	4,5	16 761,20	4,4	7 917,90	5,7	4 212,90	6,4
Moravskoslezský kraj	6 076,60	10,7	22 339,90	13,1	27 272,60	12,1	138 549,70	36,3	14 791,40	10,6	3 823,40	5,8
CELKEM	18 260,20	32,1	47 335,40	27,7	64 115,40	28,4	193 858,70	50,8	43 201,50	31,1	19 817,40	30,2

Pozn.: Emise ve výše uvedené tabulce zahrnují velké a střední stacionární zdroje, mobilní zdroje i lokální topeniště (malé zdroje) dle přechodného zařazení dle registru REZZO 1-4.

Tabulka 2 Emise hlavních znečišťujících látek ze zdrojů s významným vlivem na kvalitu ovzduší v tis. tunách/rok ve vybraných regionech PR, 2012 (Zdroj: GUS).

NUTS 3	Emise ze stacionárních zdrojů s významným vlivem na kvalitu ovzduší			
	TZL	Plynné emise celkem	(z toho) SO ₂	(z toho) NO _x
Podregion jeleniogórski	1,6	16 040	34,4	12,1
Podregion wałbrzyski	0,6	542	1,1	0,7
Podregion nyski	0,5	230	1,1	1,4
Podregion opolski	1,7	12293	9,6	19,3
Podregion rybnicki	1,8	9515	28,4	17,9
Podregion bielski	0,6	780	3,2	1,2
Suma	6,8	39 400	77,8	52,6

Pozn.: Emise ve výše uvedené tabulce zahrnují pouze emise zdrojů s významným vlivem na ovzduší

² TZL = tuhé znečišťující látky, SO₂ = oxid siřičitý, NO_x = oxidy dusíku, CO = oxid uhelnatý, VOC = těkavé organické látky, NH₃ = amoniak

Na české straně zájmového území byl v roce 2011 ve srovnání s předchozími léty viditelný pokles u všech znečišťujících látek. Největším producentem v české části zájmového území stále zůstává Moravskoslezský kraj, který se řadí mezi kraje s největší produkcí znečišťujících látek v rámci celé České republiky. Příčinou je vysoká míra urbanizace, koncentrace dopravy, koncentrace zdrojů znečištění z průmyslu a energetiky, dálkový přenos škodlivin i zátěž z malých zdrojů znečištění ovzduší (lokální topeniště). Dalšími lokalitami s vysokou produkcí emisí jsou zdroje znečištění ovzduší z energetiky a chemického průmyslu (pardubický kraj), aglomerace krajských měst (Pardubice, Hradec Králové) a okolí hlavních dopravních tahů.

Také v Polsku došlo v posledních letech (v tomto případě desetiletí) k diferencovanému snížení emisí hlavních škodlivin. Týká se to především oxidu siřičitého, amoniaku a oxidů dusíku (pokles o 37%, resp. 4% a 1% v roce 2011 oproti roku 2000). Oproti tomu se zvýšily například emise oxidu uhelnatého a organických látek (10%, respektive 8%).

Problémem znečištění ovzduší v území nejen velké průmyslové a energetické zdroje, ale rovněž lokální topeniště s nedokonalým spalováním méně hodnotných paliv a doprava. Lokální topeniště se podílejí na znečištění ovzduší především v zimních měsících při inverzním počasí a jsou významným producentem tuhých znečišťujících látek a široké škály organických látek. V ČR dochází k nárůstu znečištění i v oblastech s možností alternativního vytápění ušlechtlejšími palivy (plyn). Příčinou je částečný návrat k vytápění tuhými palivy, způsobený zvyšováním nákladů na vytápění při současné dostupnosti levnějších druhů pevných paliv, v některých případech doprovázený i spalováním odpadů se všemi z toho vyplývajícími negativními důsledky. To má spolu s dopravou dopad nejen v okolí aglomerací, ale také v oblastech relativně vzdálených dosahu velkých stacionárních zdrojů znečištění.

Význam dopravy narůstá především v důsledku její narůstající intenzity – a to jak vnitrostátní, tak i mezinárodní, především kamionové přepravy. Nejvýznamnějšími mobilními zdroji znečišťování jsou tedy silně zatížené dopravní komunikace v okolí aglomerací a v blízkosti tranzitních tras.

Uvedenou situaci v dopravě dokumentuje i porovnání emisí z jednotlivých typů zdrojů znečištění ovzduší:

Na české straně (2011):

- produkce TZL z velkých stacionárních zdrojů je poloviční (zejména z důvodu předchozího odprášení zdrojů) oproti lokálním topeništím a téměř třetinová oproti dopravě
- produkce oxidů dusíku z dopravy téměř dosahuje produkce této škodliviny z velkých stacionárních zdrojů
- produkce těkavých organických látek z lokálních topenišť je více než pětinasobná oproti emisím z velkých zdrojů a také doprava produkuje téměř dvojnásobek produkce z velkých zdrojů

Na polské straně je také zřejmý trend poměru emisí jednotlivých skupin zdrojů:

- podíl mobilních zdrojů vzrostl v produkci prachu ze 17% na 23% (2000 – 2011)
- podíl velkých stacionárních zdrojů (průmysl, energetika) naopak v uvedené době poklesl.

C.3.1.2. Imisní situace

Nejvyšší koncentrace škodlivých látek jsou v ovzduší při špatných rozptylových a povětrnostních podmínkách (například inverzních stavech), především v chladnější polovině roku, vedoucí ke smogovým situacím. Mimo jiné i proto přes pokles samotné produkce emisí koncentrace znečišťujících látek v ovzduší adekvátně neklesají – lze zaznamenat spíše stagnaci nebo dokonce mírný růst koncentrací. Občasné výkyvy jsou dány především meteorologickými a rozptylovými podmínkami.

Tabulka 3 Imisní limity platné pro vybrané znečišťující látky ČR/PR (limity jsou srovnatelné v obou zemích)

Látka	Doba průměrování	Imisní limit	Maximální tolerovaný počet překročení za rok
PM ₁₀	kalendářní rok	40/40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	–
	1 den (24 hodin)	50/50 $\mu\text{g.m}^{-3}$	35
PM _{2,5}	kalendářní rok	25/25 $\mu\text{g.m}^{-3}$	–
NO ₂	kalendářní rok	40/40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	–
	1 hod	200/200 $\mu\text{g.m}^{-3}$	18
benzen	kalendářní rok	5/5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	–
benzo(a)pyren	1 rok	1/1 ng.m^{-3}	–
SO ₂	1 den (24 hodin)	125/125 $\mu\text{g.m}^{-3}$	3
	1 hod	350/350 $\mu\text{g.m}^{-3}$	24

Vzhledem k charakteristikám znečištění ovzduší a jeho významu, především dopadu znečištění ovzduší na zdraví obyvatel podporovaného území, byla jako hlavní reprezentativní znečišťující látka pro potřeby posouzení vlivů Programu na životní prostředí vybrána koncentrace znečištění suspendovanými částicemi (PM₁₀).

Suspendované částice frakce PM₁₀

Roční průměrné koncentrace PM₁₀

Limit pro roční průměrnou koncentraci PM₁₀ byl v roce 2012 překročen u 15 stanic ze 127 měření v celé ČR. Z toho všech 15 stanic se nachází v území Programu – a to v Moravskoslezském kraji. V roce 2011 byl překročen u 18 stanic z tehdy 169. Nejvyšší roční průměry byly zaznamenány na lokalitě Bohumín (52,7 $\mu\text{g.m}^{-3}$) a Věřňovice (51,6 $\mu\text{g.m}^{-3}$).

Ve Slezském vojvodství byl limit pro roční průměrnou koncentraci PM₁₀ v roce 2012 překročen na 18 stanicích z 22. Jedna ze 4 stanic, kde překročen nebyl, je umístěna v území Programu v Těšíně, převážná většina překročení byla mimo zájmové území. V Dolnoslezském vojvodství byl z 8 stanic, v subregionech walbrzyském a jeleniogorském, překročen limit na 2 stanicích (Jelenia Góra, Nowa Ruda). V Opolském vojvodství byla překročena roční průměrná koncentrace na 1 stanici ze sedmi (Kiędźwzyn-Koźle).

Maximální hodinové koncentrace PM₁₀

Z hlediska hodinových koncentrací byl v roce 2012, stejně jako v předešlých letech, nejhorší Moravskoslezský kraj. K největšímu počtu překročení došlo na stanici Ostrava – Radvanice, a to 116x. Maximální 24 -hodinové koncentrace PM₁₀ byla naměřena na stanici Věřňovice – 549,1 $\mu\text{g.m}^{-3}$. Imisní limit 24hodinové koncentrace PM₁₀ byl v roce 2012 překročen na více než polovině stanic také v Olomouckém kraji. Na stanici Olomouc – Hejčín došlo k překročení 56x a maximální 24 hodinová koncentrace dosáhla 171,2 $\mu\text{g.m}^{-3}$. K překročení imisního limitu došlo také v Pardubickém kraji (Pardubice Dukla – počet překročení 40 x, 150,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$) a v Královéhradeckém kraji (Hradec Králové - Brněnská - 40x, 147 $\mu\text{g.m}^{-3}$).

Na všech sedmi monitorovacích stanicích ve vojvodství opolském byla v roce 2012 překročena nejvyšší 24-hodinová koncentrace vícekrát, než povoluje limit 35 dnů. Počet překročení dosahoval od 44 dní (Glubczyce) po 62 dnů Kędzierzyn – Koźle. Uvedený limit byl překročen také na 21 stanicích Slezského vojvodství z 22. V rybnicko-jastrzebské aglomeraci dosahovala překročení 2,6-3 násobku povolené hranice, v Bialsko-Biale šlo o dvojnásobek překročení limitu počtu dnů. Nejvyšších hodnot dosáhl percentyl 90,4 na stanici v Rybniku – 132 $\mu\text{g.m}^{-3}$. V Dolnoslezském vojvodství byl překročen uvedený limit na 5 stanicích z 8 v zájmové oblasti. Nejvyššího počtu překročení dosáhla stanice Nowa Ruda (112 dnů) a Jelenia-Góra (86 dnů).

Na polské straně není těžiště překračování hodnot koncentrací PM₁₀ tak výrazně orientováno do zájmové oblasti, nicméně - jak již bylo uvedeno – jsou ve většině podporovaného území přípustné hodnoty překračovány. Nejhorší situace přímo v podporovaném území je v jižním výběžku subregionu Jeleniogórskeho-walbrzyskeho (okres klodzký), kde jsou překračovány přípustné hodnoty včetně meze tolerance (oblast C). Obdobně to vypadá v celém území Opolského subregionu s výjimkou samotného města Opole. Nejvyšší koncentrace ve Slezském vojvodství jsou v subregionu rybnickém.

Suspendované částice frakce PM_{2,5}

V ČR probíhalo v roce 2012 měření koncentrací PM_{2,5} na 43 lokalitách, v roce 2011 na 49 lokalitách. Výsledky měření dokládají značné znečištění částicemi frakce PM_{2,5} zejména v části aglomerace Moravskoslezský kraj. Srovnáme-li výsledky s ročním cílovým imisním limitem (25 $\mu\text{g.m}^{-3}$) je zřejmé, že celkem na 10 lokalitách byl cílový imisní limit překročen (v roce 2011 na 13 lokalitách, v roce 2010 došlo k překročení imisního limitu na 12 lokalitách z 38 z celé ČR). Jedná se zejména o lokality v Moravskoslezském kraji, z dalších oblastí zájmového území se jedná o lokalitu Přerov - Běloutín v Olomouckém kraji.

Ve Slezském vojvodství byl limit pro roční průměrnou koncentraci PM_{2,5} v roce 2012 překročen na většině stanic měření. V rybnicko-jastrzebské aglomeraci dosáhla průměrná roční hodnota 33 $\mu\text{g.m}^{-3}$, v Bialsko-Bialej hodnoty 34 $\mu\text{g.m}^{-3}$. V Dolnoslezském vojvodství měřila v roce 2012 koncentrace PM_{2,5} pouze 1 stanice, umístěná v zájmovém území Programu. Naměřená hodnota nepřekročila limit, ale pohybovala se nad 20 $\mu\text{g.m}^{-3}$. V Opolském vojvodství byla v roce 2012 překročena roční průměrná koncentrace PM_{2,5} na 2 stanicích ze tří (nejvyšší hodnoty ročního průměru 30,1 $\mu\text{g.m}^{-3}$ bylo dosaženo na stanici Kędzierzyn-Koźle).

Oxid dusičitý (NO₂)

Průměrné roční koncentrace NO₂

K překročení ročního imisního limitu NO₂ dochází v ČR pouze na omezeném počtu stanic, a to na dopravně exponovaných lokalitách aglomerací a velkých měst. V roce 2012 byla průměrná roční koncentrace NO₂ měřena na 112 stanicích (celá ČR) z toho na 5 stanicích došlo k překročení imisního limitu a z toho pouze jedna stanice, Ostrava - Českobratrská (43,1 µg.m⁻³) se nachází v zájmovém území (ostatní lokality s překročením se nacházejí v Praze). V některých krajích Programu (Královéhradecký, Olomoucký) došlo ke zvýšené koncentraci NO₂, k překročení limitů ovšem v roce 2012 či 2011 nedošlo. Hodnota maximálních hodinových koncentrací 200 µg.m⁻³ nebyla za rok 2011 a 2012 zaznamenána, imisní limit tedy překročen nebyl.

Obdobně v Opolském vojvodství a v částech Dolnoslezského a Slezského vojvodství, podporovaných Programem, nedošlo v roce 2012 k překročení ročních limitů ani hodinových koncentrací oxidu dusičitého. Za zmínku však stojí, že v Rybníku se koncentrace ve srovnání s předchozím rokem zvýšily o 20%, aniž dosáhly povoleného limitu.

Benzen

Průměrné roční koncentrace benzenu

Hodnota imisního limitu byla v roce 2012, podobně jako v předchozích letech, v ČR překročena na lokalitě Ostrava-Přívoz (6,8 µg.m⁻³ v roce 2011, 5,6 µg.m⁻³ v roce 2012). Vyšší koncentrace souvisejí v této oblasti s průmyslovou činností (především s výrobou koksu).

Z 15 stanic v Opolském vojvodství byly roční hodnoty koncentrace benzenu překročeny na 2 stanicích (Kieřderzyn-Koźle 9 µg.m⁻³ a Zdieszowice 7,7 µg.m⁻³). V Dolnoslezském vojvodství nebyly v roce 2012 překročeny hodnoty limitu pro benzen na žádné ze stanic. Hodnoty limitů pro benzen nebyly překročeny ani ve Slezském vojvodství, za zmínku však stojí – obdobně jako v případě NO₂ – zvýšení meziročních hodnot koncentrací na stanici v Rybníku o 17%.

Benzo(a)pyren

V roce 2012 byly v české části zájmového území koncentrace benzo(a)pyrenu sledovány na 12 lokalitách, z toho na 10 lokalitách roční průměrné koncentrace překročily imisní limit (1 ng.m⁻³). Nejvyšší roční průměrná koncentrace byla naměřena v lokalitě Ostrava-Radvanice ZÚ (10,8 ng.m⁻³), kde byla hodnota cílového imisního limitu překročena více než desetinásobně. Vysokých nadlimitních koncentrací je však dosahováno jak na lokalitách dopravních, tak pozadových městských a předměstských.

Na obou stanicích Opolského vojvodství, na nichž byly měřeny koncentrace benzo(a)pyrenu, bylo v roce 2012 zjištěno významné překročení limitů. (Opole, Glubczyce). V Dolnoslezském vojvodství byly v roce 2012 překročeny hodnoty limitu na všech 11 měřicích stanicích.

Nejhorší situace byla v zájmovém území na stanicích Nowa Ruda a Szciawno-Zdroj, kde hodnoty překračovaly limit i mimo topnou sezónu. Obdobně byly na všech měřicích stanicích překročeny i hodnoty pro benzo(a)pyren ve Slezském vojvodství. Nejvyšších hodnot v zájmovém území Programu bylo dosaženo v rybnicko-jastrzebské aglomeraci (8,6 až 15,1 ng.m⁻³) a v Bialsko-Bialej (7,7 ng.m⁻³). Nejvyšší koncentrace v zimní sezóně byly naměřeny v Rybniku 30,8 ng.m⁻³).

Oxid siřičitý

Vzhledem k významnému odsíření velkých zdrojů znečištění ovzduší v ČR v minulých letech i složení převládajícího paliva, není – ve srovnání s výše uvedenými škodlivinami – oxid siřičitý v ČR považován za základní problém znečištění ovzduší.

V PR však doposud mezi významné škodliviny patří, a to především ve Slezském vojvodství, kde sice nebyly překročeny 1-hodinové koncentrace, ale v případě 24-hodinových koncentrací došlo k překročení na řadě stanic (např. Rybník, Żywiec a další).

3.2. Hluk

Na území ČR byly brány v úvahu hlukové mapy z výsledků 1. kola strategického hlukového mapování (SHM), které však dosud nejsou pořízeny pro území celé republiky. Mezi aglomerace, které jsou v zájmové oblasti hlukem zatíženy nejvíce, patří Ostrava. Hlukem je zde obtěžováno 33 400 obyvatel pro ukazatel Ln, tedy 10,8% obyvatel (pro ukazatel L_{dn} je to 27 800 osob). Údaje z dalších aglomerací (nad 150 tisíc obyvatel – konkrétně Olomouc, Liberec) budou známy až v dalších letech, i u nich lze očekávat desetitisícové hodnoty. V rámci celé ČR figuruje jako druhá nejvíce zasažená obec hlukem Polom v Olomouckém kraji (silnice R 48) – 57.55% obyvatel obce.

V Opolském vojvodství probíhalo v roce 2012 měření na 9 místech ve městech Paczków, Gorzów Śląski, Lewin Brzeski i Ujazd a na 3 místech ve městě Opole. Pokud se týká ekvivalentních hladin L_{aeqD} a L_{aeqN} pro den a noc, byly hodnoty překročeny na území Gorzowa Śląskiego i Lewinu Brzeskiego, pro noc na všech měřených místech v Opoli. Ve Slezském vojvodství bylo 7 ze 16 měřicích stanic umístěno v podporovaném území Programu. Na 6 z nich byl překročen limit L_{dwn} (po změně/zvýšení limitu v roce 2012 již jde o překročení jen na 3 stanicích), obdobně se jedná o překročení L_n – 6 stanic, po zvýšení limitu 2 stanice). V Dolnoslezském vojvodství byl hluk měřen na 57 měřicích bodech (na 40 došlo k překročení limitu). Jedna ze tří nejvyšších naměřených hodnot přes 70 dB byla zjištěna v území Programu (Serby) a dvě další při jeho severovýchodní hranici (Gač a Psary).

Z výše uvedených informací na české i polské straně plyne, že hluk patří mezi významné problémy podporované oblasti.

3.3. Příroda a krajina

V podporovaném území Programu se vyskytuje jak kulturní krajina, ovlivněná intenzivní antropogenní činností, tak i velké množství cenných krajinných typů s množstvím unikátních ekosystémů. Nejcennější ekosystémy se vyskytují v horských oblastech, které tvoří převážnou část společné hranice a jsou chráněny prostřednictvím velkoplošných zvláště chráněných území – národních parků a chráněných krajinných oblastí (přírodních parků v PR). Zvláště cenné části přírody jsou chráněny také formou maloplošných ZCHÚ i dalších kategorií ochrany, které se v obou zemích částečně liší. Po vstupu do Evropské unie přispěla k národnímu charakteru ochrany přírody a krajiny v obou zemích také soustava evropsky chráněných území – Natura 2000. Ta obsahuje ptačí oblasti (PO) a evropsky významné lokality (EVL) sloužící k ochraně vybraných druhů a přírodních stanovišť.

Z velkoplošných ZCHÚ v území je v první řadě potřeba jmenovat Krkonošský národní park (KRNAP) na české a Karkonoszky Park Narodowy na polské straně, které jsou – vzhledem k jejich charakteru a rozloze – nejvýznamnější přírodní částí podporovaného území Programu a také jednou z významných lokalit v rámci střední Evropy, především vzhledem k jeho charakteru a existenci řady vzácných druhů živočichů a rostlin, včetně glaciálních reliktních (více než dvě desítky druhů) a endemických druhů, především rostlin. Na území Krkonoše se nachází také bilaterální biosférická rezervace M&B UNESCO (program Člověk a biosféra) Krkonoše / Karkonosze. Území Krkonoše ovšem patří také k nejvíce ohroženým, v důsledku rozvoje některých aktivit turistického ruchu (především lyžování), úzce spojených s dalšími aktivitami (apartmánové bydlení, rozvoj středisek, intenzita dopravy, a další). Na polské straně podporovaného území byl dále vyhlášen Národní park Stolových hor, který je krajinným rázem blízký pískovcovému reliéfu, chráněnému v ČR prostřednictvím chráněné krajinné oblasti Broumovsko.

Dalšími velkoplošnými ZCHÚ jsou chráněné krajinné oblasti (CHKO) na české straně a krajinné parky (parki krajobrazowe) na straně polské.

Tabulka 4 Přehled velkoplošných ZCHÚ v podporovaném území Programu

Česká část programového území	
Region	Chráněné území
Liberecký kraj	Jizerské hory
	České středohoří
	Kokořínsko
	Lužické hory
Liberecký a Královéhradecký kraj	Český ráj
Královéhradecký kraj	Broumovsko
Královéhradecký a Pardubický kraj	Orlické hory
Pardubický kraj	Železné hory
	Žďárské vrchy
Olomoucký kraj	Litovelské Pomoraví
Olomoucký a Moravskoslezský kraj	Jeseníky
Moravskoslezský kraj	Poodří
	Beskydy

Polská část programového území	
Region	Chráněné území
Dolnoslezské vojvodství	Śnieżnicki Park Krajobrazowy
	Książański Park Krajobrazowy
	Ślązański Park Krajobrazowy
	Rudawski Park Krajobrazowy
	Park Krajobrazowy Doliny Bobru
	Park Krajobrazowy Gór Sowich
	Park Krajobrazowy „Chełmy”
	Przemkowski Park Krajobrazowy
	Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich
	Park Krajobrazowy Dolina Bystrzycy
Opolské vojvodství	Park Krajobrazowy Gór Opawskich
	Park Krajobrazowy Góra Świętej Anny
	Stobrawski Park Krajobrazowy
	Załęczański Park Krajobrazowy
Slezské vojvodství	Park Krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich
	Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego
	Park Krajobrazowy Beskidu Małego
	Żywiecki Park Krajobrazowy*

Natura 2000

Lokality soustavy Natura 2000 byly v území vymezeny v souladu se směrnicí Rady 79/409/EHS o ochraně ptáků a směrnicí 92/43/EHS o ochraně stanovišť, planě rostoucích rostlin a volně žijících živočichů a platnou národní legislativou v obou zemích.

Na české straně zájmového území se nachází celkem 17 ptačích oblastí (nejvíce v Moravskoslezském kraji), na polské straně 15 PO, nejvíce v Dolnoslezském vojvodství. Pokud se týká evropsky významných lokalit je jich v zájmovém území Programu několik set (jen v české části Programu jich je 300). Nejrozsáhlejší EVL a PO v zájmovém území jsou většinou součástí stávajících velkoplošných ZCHÚ.

Výskyt chráněných území soustavy Natura 2000 je v programovém území nerovnoměrný. Zatímco v Olomouckém kraji dosahuje 21% rozlohy kraje, v případě Pardubického kraje jde o 4%. Na polské straně se největší podíl území soustavy Natura 2000 nachází ve slezském vojvodství a nejmenší v opolském.

Na základě požadavku předkladatele Programu byla k návrhu koncepce vydána - v souladu s požadavkem zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů - stanoviska orgánů ochrany přírody ČR. Z uvedených stanovisek plyne, že nelze vyloučit významný vliv koncepce na lokality soustavy Natura 2000.

Koncentrace zvláště chráněných území, území soustavy Natura 2000 a dalších kategorií chráněných území je v české části programového území výrazně nadprůměrná. V Libereckém kraji dosahuje podíl chráněných území všech výše uvedených kategorií celkem 52% rozlohy kraje, což je vůbec nejvíce v ČR. Nadprůměrný podíl ochrany svého území dosahuje Olomoucký a Moravskoslezský kraj (30 %) i kraj Královéhradecký (28 %).

Naopak územní rozsah ochrany přírody v polských příhraničních vojvodstvích je relativně nižší ve srovnání se zbytkem polského území, kdy podíl chráněných území žádného ze tří dotčených vojvodství nedosahuje celostátního průměru (nejvíce opolské vojvodství s 27,2 % ve srovnání s 32,5% ochrany území v národním měřítku).

3.4. Staré ekologické zátěže

Za staré ekologické zátěže lze v dotčeném území považovat především uzavřené, technicky nevyhovující skládky odpadů, kontaminovaná místa po těžbě černého uhlí, staré průmyslové podniky a jiné. Největším problémem lokalit se starými ekologickými zátěžemi je zajištění jejich sanace, rekultivace a zabezpečení. Hlavní prioritou jsou sanace starých ekologických zátěží, u kterých hrozí nebezpečí znečištění zdrojů pitné vody.

Přetrvávající rozsáhlý výskyt kontaminovaných míst (starých ekologických zátěží) na území Programu je jedním z historických pozůstatků působení předchozího režimu, kdy nebyla ochráně ŽP a nakládání se závadnými látkami při průmyslové a další výrobě věnována dostatečná pozornost. Systematické odstraňování těchto zátěží začalo ve větší míře až po roce 1990.

V ČR proběhla poslední úplná aktualizace ÚAP (Územně analytických podkladů) v roce 2009, která zahrnovala celkem 9 942 lokalit. Průběžně aktualizované informace jsou vedeny v databázi SEKM (Systém evidence kontaminovaných míst) MŽP ČR. Přehled lokalit v zájmovém území přesahuje rozsah tohoto oznámení. Za zmínku však stojí zmínit bývalý vojenský prostor Ralsko a odkaliště z těžby a úpravy uranu ve Stráži pod Ralskem v Libereckém kraji, sanace areálů chemického průmyslu v Pardubickém kraji a zejména Moravskoslezský kraj, v němž je - vzhledem k lokalizaci těžkého průmyslu v minulosti - koncentrován vůbec největší počet zátěží v rámci řešeného území (například laguny rafinérie použitých olejů v podniku Ostramo).

V PR je vykazování postaveno na jiném základě. Ve zprávách o stavu ŽP jsou prezentována data o pozemcích devastovaných a degradovaných, které vyžadují rekultivaci, a které ztratily užitkovou hodnotu v důsledku přírodních podmínek, změn ŽP, nebo průmyslové a škodlivé zemědělské činnosti (do úrovně celých vojvodství). V případě vojvodství opolského se v roce 2012 jednalo celkově o 2 888 ha, v celém vojvodství dolnoslezském o 8 076 ha a v celém vojvodství slezském 4 819 ha. Z hlediska zátěže programového území prostřednictvím brownfields, především nevyužitých průmyslových areálů je na polské straně analogicky tento problém koncentrován v rybnickém podregionu. Avšak vzhledem na předchozí průmyslovou minulost se strojírenskou, důlní a hutnickou činností, jsou brownfields zátěží i v ostatních regionech programového území (sklářství, papírenství, textilní či strojírenská výroba).

3.5. Odpady

Celkový vývoj produkce odpadů v programovém území odpovídá vývoji produkce v obou zemích. Zatímco produkce komunálního odpadu dlouhodobě roste (respektive v Polsku stagnuje), a kopíruje růst životní úrovně obyvatelstva a jeho spotřeby, produkce podnikového odpadu má dlouhodobě klesající trend (celkový pokles produkce odpadu v ČR mezi léty 2003 – 2011 činil cca 15%). To souvisí jak se strukturální přeměnou hospodářství, tak s rozvojem a užitím nových výrobních technologií, případně technologií pro úpravu a zpracování odpadů. Význam má i ekonomický vliv, spočívající v růstu cen primárních surovin a změna požadavků legislativy (např. na základě standardizace lze některé odpady označovat jako vedlejší produkty, které nepodléhají režimu zákona – popílky a další).

Tabulka 5 Produkce a využití odpadu podle krajů/podregionů v ČR/PR (2010)

	NUTS 3/NUTS 2	Komunální odpad			Průmyslový odpad
		Produkce na 1 obyv. (kg/rok)	Podíl odděleně sbíraných složek*	Vývoj podílu odděleně sbíraných složek Index 2010/2005*	Celková produkce (tis.tun/rok)
česká část území	Liberecký	281,9	13,3	0,92	288
	Královéhradecký	267,4	18,4	1,02	501
	Pardubický	341,5	35,1	3,41	367
	Olomoucký	307,2	14,3	1,43	544
	Moravskoslezský	335,2	15,8	2,59	2 646
	Česká republika	317	15,9	1,56	20 423
polská část území	Woj. Dolnośląskie		7,1	322,73%	
	P. Jeleniogórský	295,0			2600
	P. Wałbrzyský	299			951
	Woj. Opolskie		7,0	112,90%	
	P. Nyský	203			77
	P. Opolský	256			776
	Woj. Śląskie		8,7	241,67%	
	P. Rybnický	252			9672
	P. Bielský	205			416
	Polsko	241	8,6	268,75%	113 478

Zdroj: ČSÚ - Statistická ročenka krajů ČR 2011

Pozn.: Za polské území jsou údaje dostupné pouze na úrovni NUTS 2.

Průmyslové odpady

Produkce průmyslových odpadů v Moravskoslezském kraji a rybnickém podregionu dosahuje násobných hodnot ostatních regionů příhraničního území (vysoké hodnoty produkce jsou také v Jeleniogorskiem powiatu). V Moravskoslezském kraji však vyvažuje vysoké objemy produkce těchto odpadů vysoký podíl jeho využití, zejména recyklace (například jen mezi léty 2009-2011 stoupl objem recyklace průmyslového odpadu v Moravskoslezském kraji téměř o 30%).

Opačná situace je v rybnickém podregionu, kde je vysoká produkce odpadu zhoršována nízkým stupněm jeho využití (ve srovnání s většinou polských podregionů). Produkce průmyslových odpadů v ostatních regionech řešeného území jsou srovnatelné a představují (s výjimkou jeleniogórskeho podregionu) relativně velmi nízké podíly produkcí obou států. Pokud se týká nebezpečného odpadu, nejvyšší produkce je opět v Moravskoslezském kraji. V ČR došlo v posledních letech k mírnému navýšení nebezpečného odpadu, pravděpodobně zvětšením výroby, produkující nebezpečné odpady.

Komunální odpad

Ve srovnání s celoevropskými statistikami je třídění a další využití odpadu v programovém území stále nižší než je průměr EU.

Množství evidovaného komunálního odpadu na 1 obyvatele je ovlivněno řadou skutečností, jako je typ sídelní struktury a s tím související zástavby, ovlivňující způsob likvidace i evidence odpadů, kupní síla obyvatelstva a další faktory. V české části programového území je produkce komunálních odpadů nadprůměrná právě v silněji urbanizovaných krajích - Moravskoslezském (téměř dvojnásobná produkce oproti ostatním českým krajům - mezi lety 2011 a 2010 však došlo k významnému snížení) a Pardubickém. Nejvyšší hodnota produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele, cca 300 kg, je v Olomouckém kraji. Celková produkce komunálních odpadů činila v české části programového území v roce 2011 téměř 1 mln. tun. Nejvyšší hodnoty třídění komunálního odpadu jsou v Pardubickém kraji.

Na polské straně vykazují nejnižší hodnoty produkce komunálních odpadů podregiony bielský a nyský, kde se nachází ve značné míře individuální zástavba. Hodnoty však nejsou vykazovány na úroveň částí vojvodství, takže data o produkci i třídění odpadů nejsou pro programové území relevantní.

K přetrvávajícím problémům v oblasti nakládání s odpady v programovém území stále patří využití biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO), které jsou ve velké míře ukládány na skládky, a nedostatečné množství energeticky nebo materiálově využívaných komunálních odpadů. Příčinou prvně uvedeného je nedostatečná kapacita zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů, a to jak kalů z ČOV, tak i například odpadů ze stravování a z obchodních řetězců. Dalšími problémy v oblasti nakládání s odpady jsou rekultivace a zabezpečení uzavřených a uzavíraných skládek odpadů a využití tohoto typu brownfields.

3.6. Voda

3.6.1. Jakost povrchových vod

Vývoj koncentrací sledovaných ukazatelů za posledních 20 let odráží z velké části vývoj množství vypouštěného znečištění z bodových zdrojů, přístup k čištění odpadních vod (podíl čištěných odpadních vod, stupeň čištění vod) a socioekonomický a politický vývoj v obou zemích (restrukturalizace průmyslu, zvyšování životní úrovně, vstup do EU). Významnou roli v meziročních výkyvech, hrají také klimatické poměry daného roku (vodnost, teploty).

Většina české části přeshraničního území je odvodňována jižním směrem, prakticky bez potenciálu přeshraničního dopadu (rozšíření znečištění). Při hodnocení kvality vod lze sledovat jasný trend postupného zlepšování jakosti vody ve vodních tocích v základních sledovaných ukazatelích³, kdy zejména v průběhu devadesátých let i v poslední dekádě došlo v české části programového území ke snížení jejich průměrných ročních koncentrací.

Podíl úseků toků hodnocených V. nejhorším stupněm jakosti vody v ČR dramaticky klesl. Většina hodnocených úseků v programovém území je klasifikována v I. až III. třídě jakosti vod. I přes převládající postupné zlepšování jakosti vod lze však konstatovat, že se stále vyskytuje několik úseků vodních toků zařazených do V., to znamená nejhorší třídy podle základní klasifikace ukazatelů. Ke zlepšení jakosti vody ve srovnání s rokem 1991 došlo například na Jizeře, Jičínce, Lučině a o dvě třídy na Lužické Nise. Naopak dlouhodobě i aktuálně zhoršená jakost toků některých toků v Polabí (Mrlina) souvisí s tím, že se jedná o méně vodné toky, do kterých je ale vypouštěno relativně vyšší znečištění.

V uvedeném srovnání je situace v polské části programového území komplikovanější. V Opolském vojvodství dosáhla většina z 61 profilů měření celkového hodnocení „špatný“, pouze ve 2 případech celkového hodnocení „dobrý“ (jednalo se o jedny z úseků Nisy Klodzkiej a Stobrawy). V rámci uvedeného hodnocení je však potřeba uvést, že celkové hodnocení závisí na několika ukazatelích a i celkové hodnocení „špatný“ může znamenat, že v řadě ukazatelů je stav toku v profilu dobrý (celkový výsledek může „kazit“ jen jeden z ukazatelů). Obdobně ve Slezském vojvodství bylo celkové hodnocení stavu toků ve většině případů hodnoceno jako „špatný“. Při porovnání jakosti vody v jednotlivých částech programového území je však zřejmé, že dílčí ukazatele svědčí o zvyšující se jakosti vody směrem k JV území.

Také v případě Dolnoslezského vojvodství činí celkové hodnocení jiné, než „špatný“ pouze výjimky (2 případy).

3.6.2. Vodní hospodářství

Zásobování vodou

Celkový dlouhodobý významný pokles celkových odběrů vody z povrchových a podzemních zdrojů v programovém území dosáhl svého maxima v závěru 90. let 20. století. A to v souvislosti se snižováním průmyslové výroby v důsledku restrukturalizace hospodářství i snižováním náročnosti na vodu vlivem změn technologií v období po roce 1990. V posledních pěti letech se celkový objem odebírané vody stabilizoval. V současnosti má na odběry vod vliv spíše zavádění nových šetrnějších technologií výroby a obecně snaha o úspory nákladů jak v průmyslu, tak v domácnostech (zvyšování ceny).

V programovém území však existují relativně vysoké rozdíly v podílu počtu obyvatel zásobených vodou z veřejných vodovodů, způsobené zejména rozdílnou sídelní strukturou. Zatímco městské aglomerace a urbanizované regiony vykazují nejvyšší podíly připojených obyvatel (Moravskoslezský kraj 99,7% v roce 2012), venkovské (typicky podhorské

³ Sledovanými ukazateli jsou zejména BSK₅, CHSKCr, N-NO₃-, Pcelk., AOX, Cd, FKOLI.

a horské) oblasti pak podíly nejnižší s častým využitím studní (typicky severní horské oblasti libereckého, královéhradeckého a olomouckého kraje). Regionálně pak nejnižší podíl vykazoval v roce 2012 liberecký kraj s 90%, což je výrazně méně než celorepublikový průměr. V MSK kraji bylo také vyrobeno nejvíce vody celkově (84 045 tis. m³).

3.6.4. Odpadní vody

Komunální odpadní vody

V posledních letech i desetiletích je v programovém území jasný trend zvyšování podílu čištění odpadních vod. Míru čištění komunálních odpadních vod lze posuzovat podle podílu domácností napojených na kanalizaci. Tento podíl vykazuje konstantně se zvyšující trend. Avšak platí, že ne všechny odpadní vody vypouštěné do kanalizací jsou čištěny a jejich podíl je v jednotlivých regionech značně různý.

Tabulka 6 Kanalizace pro veřejnou potřebu v roce 2010

Území Programu		Podíl obyvatel trvale bydlících v domech napojených na kanalizaci z celkového počtu obyvatel (%)	Podíl čištěných odpadních vod napojených na kanalizaci (%)
Česká část území	Liberecký	68,2	99,7
	Královéhradecký	74,1	92,8
	Pardubický	71,8	96,5
	Olomoucký	77,6	96,8
	Moravskoslezský	80,8	90,6
	Česká republika	81,9	96,2
Polská část území	Podregion jeleniogórski	73,1	91,7
	Podregion wałbrzyski	71,3	99
	Podregion opolski	69,2	84,3
	Podregion nyski	66,3	96,2
	Podregion rybnicki	61,8	69,7
	Podregion bielski	61,8	93,4
	Polsko	65,7	92,3

Od roku 1990 došlo v ČR k více než dvojnásobnému prodloužení kanalizační sítě, a tím ke zvýšení podílu obyvatel připojených na kanalizační síť ze 72 na 82,5 % obyvatel ČR v roce 2012. Obyvatel, kteří jsou na kanalizaci připojeni, stále přibývá. Tento trend je viditelný u všech krajů sledovaného území ČR.

Procentuálně největší podíl obyvatel, kteří jsou na kanalizaci připojeni, je v Moravskoslezském kraji. Toto procento v roce 2009 dosáhlo 80,8 % obyvatel, v roce 2012 došlo k nárůstu na 82,3% obyvatel. Naopak v Libereckém kraji je procento poměrně nižší, podíl obyvatel v domech napojených na kanalizaci s koncovou ČOV byl v roce 2012 66,4%. V Královéhradeckém, Pardubickém a Olomouckém kraji se podíl obyvatel napojených na kanalizaci v letech 2009-2011 pohyboval mezi 70-78 %.

Průměrná účinnost ČOV (množství odbouraného znečištění) je v ČR velmi vysoká v případě BSK₅ a nerozpuštěných látek – je odstraňováno až 98 % znečištění. Co se týká CHSK_{Cr}, je účinnost cca 94 %, u celkového fosforu je odbouráváno 82 % a u dusíkatých látek 72 %. Tyto hodnoty (rok 2011) jsou obdobné jako v předchozích letech, což souvisí s prakticky dokončenou rekonstrukcí velkých ČOV a se stabilizovaným trendem v produkovaném znečištění v jednotlivých aglomeracích.

V polské části programového území je počet napojených domácností oproti české části podstatně nižší. Je to dáno kopírováním výrazně nižšího průměru napojení domácností v celé PR oproti ČR (cca 15 procentních bodů). Avšak ve srovnání s průměrem PR je podíl napojení v polské části programového území vyšší. Nejvyšší je v regionech jeleniogorském a walbrzyském (o 6-8 procentních bodů oproti průměru PR, což je například více, než v libereckém kraji), dále pak klesá směrem od západu na východ. Podregiony Slezského vojvodství se pak již nacházejí pod celopolským průměrem s napojením pouhých cca 60% obyvatel na kanalizaci.

Průmyslové znečištění vod

Programové území česko-polského příhraničí patří k tradičně industrializovaným a z velké části k hustě osídleným územím. Kromě komunálního znečištění dochází ve velkých aglomeracích (Ostravská, Hradecko - Pardubická a Liberecká na české straně a GOP na polské straně), ke znečišťování nejen ze zdrojů komunálních, ale také průmyslových. Na české straně se již však podařilo výrazně snížit znečištění z bodových zdrojů (na ČOV jsou na české straně již připojeny všechny velké zdroje znečištění, to znamená průmyslové podniky).

2.7. Půda

V posledních deseti letech se v programovém území v oblasti hospodaření s půdou projevují obdobné trendy jako v celé ČR i PR. Dochází k poklesu výměry zemědělské půdy, respektive orné půdy, a snižuje se také procento jejího zornění. Dochází tak ve prospěch travních porostů, což lze z hlediska stability krajiny považovat za pozitivní vývoj. Územní rozložení intenzity této vnitřní přeměny zemědělské půdy je dáno zejména efektivitou obhospodařování půdy a dochází k ní zejména v oblastech s nižší výnosností půdy. Díky tomu je úbytek podílu orné půdy největší v libereckém kraji a Dolnoslezském vojvodství.

Ve shodě s celostátními trendy došlo ve většině programového území také k nárůstu stavebních ploch. K tomu přispěl stavební boom v posledních letech (zejména nárůst ploch pro bydlení, také v souvislosti s trendem suburbanizace). Výjimkou je zejména kraj Moravskoslezský, kde dochází k úbytku zastavěných ploch především ve prospěch ploch ostatních, způsobenému úpadkem průmyslových areálů, z nichž se staly nevyužité plochy (brownfields).

Tabulka 7 Změny v podílu využití půdy za poslední dekádu.

NUTS 3/NUTS2		Orná půda	Travní porosty	Zemědělská půda celkem	Zastavěná plocha	Ostatní plochy
Česká část	Liberecký	-7,2	6,6	-0,8	3,6	0,3
	Královéhradecký	-1,6	0,9	-0,9	-0,6	4,4
	Pardubický	-1,8	1,9	-0,9	2,6	2,7
	Olomoucký	-1,7	13,1*	1	0,6	5,4
	Moravskoslezský	-4,6	-2,1*	-3,6	-5,2	2,4
Polská část	Woj. Dolnośląskie	0,5	-5,8	-1,0	1,6	-3,3
	Woj. Opolskie	2,2	-12,8	-0,8	4,5	-1,4
	Woj. Śląskie	-1,1	-3,2	-2,6	10,9	-5,8

* změny také v důsledku administrativního přičlenění části MSK k Olomouckému kraji.

Vstupy cizorodých látek do půdy

Cizorodé látky se do půdy dostávají zejména aplikací hnojiv, pesticidů a atmosférickou depozicí. Další rizikové látky, které jsou vnášeny do půdy, představují organické polutanty, které jsou obsaženy v čistírenských kalech. Jedná se zejména o PCB, PAU a AOX. V orné půdě jsou tyto organické polutanty sledovány především z hlediska významného rizika, které představují pro potravní řetězce a existenci živých organismů.

Průběžně se provádí podrobný, plošný monitoring zemědělských půd z hlediska obsahu cizorodých látek organického a anorganického původu. K výrazným změnám v posledních letech nedošlo.

Vodní a větrná eroze půdy

V obou částech území je jedním z hlavních rizikových faktorů stále velmi vysoká míra zornění a to i přesto, že postupně dochází k nahrazení orné půdy stabilnějším typem krajiny, zejména v horských a podhorských polohách.

Lokálně jsou z hlediska přeshraničního dopadu vodní eroze potenciálně nebezpečné oblasti povodí Smědé na Liberecku či Stěnavy na Broumovsku. V Olomouckém kraji se vodní eroze s potenciálním přeshraničním přesahem projevuje zejména v povodí řeky Bělé na Jesenicku a v okolí Javorníka, v rámci Moravskoslezského kraje pak na Osoblažsku, v povodí Opavy, Olše a celé horní Odry. Území ohrožená vodní erozí v polské části příhraničního regionu se vyskytují zejména v Sudetech, Beskydech a části Slezské nížiny (okolí Šlęzy a Głubczycké náhorní plošiny) a také ve Slezské pahorkatině

3.8. Lesy

V České republice je poměrně vysoká lesnatost 33,7 %, což je výrazně více, než v Polsku – 29,2%. Lesnatost v programovém území ukazuje následující tabulka.

Tabulka 8 Lesnatost v programovém území

Území Programu		Lesnatost %/
Česká část území	Liberecký	44,6
	Královéhradecký	31,1
	Pardubický	29,6
	Olomoucký	35
	Moravskoslezský	35,7
	Česká republika	33,7
Polská část území	Podregion jeleniogórski	40,0
	Podregion wałbrzyski	30,3
	Podregion opolski	19,7
	Podregion nyski	32,2
	Podregion rybnicki	22,2
	Podregion bielski	41,4
	Polsko	29,2

Z ní mezi jiným vyplývá velká nerovnoměrnost v lesnatosti jednotlivých částí programového území. A to nejen mezi ČR a PL, ale také v rámci jednotlivých subregionů polských vojvodství či mezi kraji ČR. Nejvyšší lesnatosti dosahují oblasti na okrajích území na západě i východě polské části území – 40% a v libereckém kraji. Nejméně pak – kolem 20% - v průmyslovém rybnickém regionu a v podregionu opolském.

V roce 2011 bylo v ČR nově zalesněno celkem 21,7 tis. ha ploch (0,7 % z celkové rozlohy ČR), přičemž 61,4 % tvořilo zalesňování jehličnatými porosty a 38,6 % listnatými (v posledních 3 letech kolem 40%). Díky odpovědnému lesnímu hospodaření se v posledních letech při obnově lesa stále více používají listnaté stromy (buk, dub, lípa), které přispívají k přirozenější a stabilnější struktuře lesních porostů.

Poškození lesních porostů (defoliace) již nepostupuje tak rychle jako v minulosti, což lze považovat za reakci lesních porostů na zlepšení imisních podmínek v uplynulých dvou desetiletích. I přes zpomalení tempa nárůstu je však defoliace, zejména v ČR, stále velmi vysoká.

C.4. Stávající problémy životního prostředí v dotčeném území

Stávající problémy životního prostředí byly identifikovány na základě analýzy současného stavu životního prostředí.

Ovzduší

- přetrvávající znečištění ovzduší, zejména prachem, způsobené koncentrací průmyslových zdrojů znečišťování ovzduší zejména v MSK a rybnickém regionu Slezského vojvodství (hutě a koksovny, chemický průmysl, energetika),

- nárůst intenzity dopravy s dopadem na kvalitu ovzduší, spočívající především v nárůstu znečištění NO_x, přízemního ozónu a prašných částic frakce PM₁₀ ve městech, zvýšená zátěž emisemi z dopravy v důsledku nevyhovující kvality a/nebo nedostatečné kapacity komunikací,
- emise z domácích topenišť s rizikem zpětného přechodu na tuhá paliva z ekonomických důvodů, s dopady na zvýšené množství emisí i ve vzdálenosti od center aglomerací,

Hluk

- vysoká hluková zátěž v okolí komunikací s vysokými intenzitami dopravy,

Příroda a krajina

- narušený vodní režim, snížená retenční schopnost krajiny
- šíření nepůvodních druhů rostlin a živočichů,
- aktuální či plánovaná výstavba liniových staveb vedoucí k fragmentaci krajiny a snížení její průchodnosti (silniční komunikace, plavební kanál),
- zajištění ochrany území soustavy Natura 2000 a uchování krajinného rázu,

Voda

- nedostatečně rozvinutý systém kanalizačních sítí a ČOV, který vede ke znečištění vodních toků (byť se kvalita povrchových vod v posledních letech zlepšila),
- zastaralá kanalizační síť, nedostatečná účinnost části ČOV, zejména v polské části území,

Půda

- neustálý úbytek zemědělské půdy, především v důsledku výstavby liniových i komerčních staveb,

Horninové prostředí, staré ekologické zátěže

- zabezpečení starých likvidovaných důlních děl z hlediska jejich vlivu na povrch a zamezení nekontrolovatelného výstupu důlních plynů,
- devastace poddolovaných území a nedostatečné možnosti těžebních organizací a státu při odstraňování a nápravě způsobených škod,

Odpadové hospodářství

- rekultivace a zabezpečení uzavřených a uzavíraných skládek odpadů,
- nedostatečná kapacita zařízení pro využívání biologicky rozložitelných odpadů,
- nedostatečný podíl recyklace komunálních odpadů, zejména v polské části území,
- nedostatečné kapacity k nahrazení skládkování komunálních odpadů (například pro energetické využití).

ČÁST D. PŘEDPOKLÁDANÉ VLIVY KONCEPCE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVÍ VE VYMEZENÉM DOTČENÉM ÚZEMÍ

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014 – 2020 je strategickým plánovacím dokumentem, který vytváří pravidla pro finanční podporu projektů přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskou republikou z fondů Evropské Unie. Program může v různé míře ovlivnit všechny sektory životního prostředí, a proto bude v rámci dalšího posuzování koncepce dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů, provedeno vyhodnocení jeho vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (SEA). Program bude realizován prostřednictvím investičních priorit a specifických cílů jednotlivých prioritních os, naplňovaných aktivitami (podrobný popis viz kap. B.6. tohoto Oznámení):

Hodnocení vlivů investičních priorit na životní prostředí

V rámci hodnocení rozlišujeme mezi vlivy přímými, které mohou nastat v důsledku investiční podpory poskytované v rámci Programu a mezi vlivy nepřímými, kde předpokládáme kausální řetězec (například aktivity v oblasti rozvoje spolupráce při vzdělávání, výměna zkušeností a podobně). Při hodnocení vlivů Programu na životní prostředí bereme v úvahu také princip předběžné opatrnosti a tam, kde by dle našeho názoru mohlo dojít během implementace aktivit k nepříznivým vlivům, jsme v souladu s tímto principem formulovali i doporučení, jak těmto nepříznivým vlivům předejít vhodným výběrem a monitorováním projektů.

Je však potřeba si uvědomit, že teprve ve fázi Vyhodnocení lze identifikovat a vyhodnotit vlivy na životní prostředí v souladu s požadavky příslušné legislativy. Ve fázi oznámení se jedná pouze o předběžné hodnocení.

Hodnocení jednotlivých investičních priorit

Hodnocení vlivů jednotlivých investičních priorit Programu na životní prostředí vychází jak z provedeného zkoumání, tak z diskuse jejich potenciálních vlivů v týmu hodnotitele.

Prioritní osa 1. Společné řízení rizik

Investiční prioritní osa 1: Podpora investic zaměřených na řešení specifických rizik, zajištění odolnosti vůči katastrofám a rozvoj systémů krizového řízení

V oblasti předcházení rizik bude podpora v rámci Investiční priority 1 prioritní osy 1 zaměřena na rozvoj společných systémů prevence, monitoringu a řešení rizik, které bude umožňovat sdílení informací, zlepšení koordinace rychlé reakce, a podobně, podporu investic, směřujících ke zvýšení kompatibility a propojenosti integrovaných záchranných systémů a tím i lepší spolupráci integrovaného záchranného systému v příhraniční oblasti. Tato spolupráce také umožní čelit rizikům, která mohou ovlivňovat životní prostředí. Významnou součástí bude také osvěta a vzdělávání veřejnosti, zaměřené na výše uvedené aktivity.

Hodnocení vlivů na životní prostředí

V případě projektů zaměřených na prevenci rizik byly identifikovány pouze pozitivní vlivy.

Doporučení

Žádná doporučení nejsou navrhována.

Prioritní osa 2. Podpora zaměstnanosti prostřednictvím rozvoje potenciálu přírodního a kulturního bohatství regionu

Investiční priorita 1 prioritní osy 2: Podpora růstu podporujícího zaměstnanost rozvojem vnitřního potenciálu jako součásti územní strategie pro konkrétní oblasti, včetně přeměny upadajících průmyslových oblastí a zlepšení dostupnosti a rozvoje zvláštních přírodních a kulturních zdrojů

V rámci Investiční priority 1 prioritní osy 2 budou podpořeny projekty zaměřené na zachování a obnovu kulturních a přírodních památek, společná marketingová a propagační opatření v oblasti využití přírodního a kulturního dědictví, společné kulturní akce a aktivity pro jeho zachování, rozvoj a propagaci. Lze předpokládat, že budou podpořeny projekty spojené s ochranou a obnovou památek a památkových objektů, včetně ochrany a obnovy sakrálních staveb, fortifikací, historických urbanistických a technických komplexů.

Součástí investiční priority také budou infrastrukturní opatření pro přeshraniční zpřístupnění/využívání potenciálu kulturního a přírodního dědictví regionu (včetně výstavby nových a modernizace a rekonstrukce stávajících přeshraničních místních a regionálních silničních spojení).

Hodnocení vlivů na životní prostředí

Investiční priorita může mít především pozitivní, ale potenciálně také negativní dopady na životní prostředí. Z hlediska maximalizace pozitivních a minimalizace negativních vlivů opatření na životní prostředí bude rozhodující výběr a způsob realizace projektů.

Pozitivním vlivem investiční priority bude nepochybně zlepšení estetické kvality území v intravilánu obcí (zachování a zlepšování kvality historických a kulturních památek) a obnova přírodního bohatství. Zvýšením dopravní dostupnosti příhraničního území a zlepšením mobility obyvatel se takélepší situace na místních trzích práce a v důsledku realizovaných aktivit dojde ke zlepšení sociální a ekonomické situace příhraničního území a k oživení jeho rozvoje. Pozitivní vliv bude mít realizace opatření také na návštěvníky obcí a regionů (zlepšení zdraví, pozitivní psychosociální vlivy, včetně zlepšení faktoru pohody).

Naopak možné negativní vlivy mohou být spojené s investicemi do infrastruktury, zlepšující přeshraniční dostupnost, především výstavba nových a rekonstrukce stávajících lokálních a regionálních silničních spojení. Trasování nových komunikací se může dostat do konfliktu se zájmy ochrany a přírody, včetně naturových lokalit, a to v důsledku fragmentace krajiny, ohrožení cenných přírodních lokalit, omezení možnosti migrace divoce žijících zvířat přes jejich konstrukce s následkem úmrtí zvířat a podobně.

Kvalitnější komunikace zvýší atraktivitu dopravy a tím také i její intenzitu, spojenou s absolutní produkcí emisí a hluku. Po dobu trvání stavebních činností při rekonstrukcích může dojít k dočasnému negativnímu působení na životní prostředí a obyvatele (hluk, emise do ovzduší, narušení pohody). Dalším potenciálním negativním dopadem priority v průběhu provádění stavebních prací může být ohrožení cenných přírodních lokalit nebo geologických, paleontologických a archeologických památek

Zlepšení kvality silniční sítě a její rozšíření však na druhé straně může v důsledku zvýšení plynulosti a bezpečnosti dopravy přinést také relativní snížení hluku z dopravy v obydlených územích (lepší kvalita povrchů vozovek) a může přispět k relativnímu snížení emisí znečišťujících látek do ovzduší (lepší výškové a směrové vedení komunikací, lepší plynulost dopravy a podobně) nebo bude alespoň působit proti jejich nárůstu.

Doporučení

Při výběru projektů je třeba zajistit, aby obnova a revitalizace kulturních, technických a průmyslových památek byly prováděny odborně, promyšleně a citlivě, aby nebyl narušen původní ráz sídel a krajiny necitlivými zásahy a nepromyšlenými rekonstrukcemi, aby nedošlo k překročení ekologické únosnosti krajiny a destrukci jejího původního charakteru.

Před rozhodnutím o podpoře projektů v rámci této investiční priority je třeba provést komplexní posouzení jejich potenciálních vlivů na životní prostředí, zejména v případě umístění nových tras v zájmovém území.

Při posuzování konkrétních projektů je třeba požadovat posouzení alternativ a preferovat takové trasování a provedení komunikací, které zajistí minimální dopady na životní prostředí. Při výběru projektů je dále třeba zajistit, aby nové silnice byly vhodně situovány vzhledem k obydleným územím a doprava na těchto komunikacích neměla nepříznivé dopady na životní prostředí a obyvatele zejména v oblasti hluku a emisí ze spalovacích motorů, aby nové komunikace pokud možno nebyly realizovány na bonitní zemědělské nebo lesní půdě, a aby nedocházelo k negativnímu ovlivnění EVL a PO chráněných v rámci soustavy NATURA 2000. Uvedenému riziku může zabránit posouzení projektů podle zákonů o posuzování vlivů na ŽP (EIA), respektive naturové hodnocení, případně důsledný postup podle stavebního zákona, tam kde záměry nebudou výše uvedeným posouzením podléhat.

Prioritní osa 3. Vzdělání a kvalifikace

Investiční priorita 1 prioritní osy 3: Vývoj a realizace společných programů všeobecného a profesního vzdělávání

V rámci Investiční priority 1 prioritní osy 3 budou podpořeny projekty zaměřené například na investice do infrastruktury a vybavení pro společné vzdělávání a odbornou přípravu, přípravu a realizaci společných kurzů, výuky a studijních programů, spolupráci mezi vzdělávacími institucemi a s institucemi na trhu práce a rozvoj jazykového vzdělávání na všech vzdělávacích úrovních.

Hodnocení vlivů na životní prostředí

Realizace projektů a aktivit uvažovaných v rámci této investiční priority nebude mít, vzhledem k charakteru projektů a aktivit podporovaných v jejím rámci, žádné přímé ani nepřímé negativní vlivy na životní prostředí. Předpokládá se, že priorita bude mít pouze pozitivní vlivy na životní prostředí.

Pozitivním dopadem realizace dotčené investiční priority bude zlepšení životního prostředí pro obyvatele související s lepší možností vzdělávání a s možností lepšího uplatnění na trhu práce (podpora rovných příležitostí, zlepšení vzdělanosti, lepší připravenost na zaměstnání). Široce chápaná spolupráce v oblasti vzdělávání přispěje k prohloubení vztahů mezi obyvateli na obou stranách hranice. Navázání trvalé spolupráce může přispět i k řešení problémů společných pro česko-polskou příhraniční oblast.

Nepřímým pozitivním dopadem realizace priority by také mohlo být zvýšení ekologického vědomí obyvatel a jejich ztotožnění s principem udržitelného rozvoje a s tím související pozitivní změny v jejich chování ve vztahu k životnímu prostředí.

Doporučení

Žádná doporučení nejsou navrhována.

Prioritní osa 4. Podpora institucí a komunit

Investiční priorita 1 prioritní osy 4: Podpora právní a správní spolupráce a spolupráce mezi občany a institucemi

V rámci Investiční priority 1, prioritní osy 4 budou podpořeny projekty zaměřené například na posilování integrace na lokální úrovni, spolupráci občanské společnosti a institucí, rozvoj spolupráce institucí veřejné správy, samosprávy a jimi zřízených institucí, vytváření a rozvoj přeshraničních kooperačních sítí, včetně spolupráce NNO a aktérů ve specifických oblastech a podobně. Součástí podpory může být také vytváření sítí spolupracujících územních samospráv a jimi zřízených subjektů poskytujících veřejné služby, včetně institucí v oblasti výměny informací a zkušeností. Podporována bude spolupráce organizací mládeže lokalizovaných v příhraničním území, výměny mládeže a propagování partnerství.

Hodnocení vlivů na životní prostředí

Realizace projektů a aktivit uvažovaných v rámci této investiční priority nebude mít, vzhledem k charakteru projektů a aktivit podporovaných v jejím rámci, žádné přímé ani nepřímé negativní vlivy na životní prostředí. Předpokládá se, že priorita bude mít pouze pozitivní vlivy na životní prostředí.

Doporučení

V rámci zvyšování kvality veřejné správy je doporučována podpora metod, založených na uplatňování principu udržitelného rozvoje, například místní Agendy 21.

Prioritní osa 5. Technická pomoc (asistence)

Projekty realizované v rámci této priority budou podporovat realizaci Programu přeshraniční spolupráce. Jedná se o průřezovou prioritu napříč celým Operačním programem, která se bude dotýkat všech priorit. Priorita se zaměřuje na podporu financování nákladů spojených s efektivním řízením, monitorováním, kontrolou a analýzou Programu a s poskytováním informací na úrovni celého Programu včetně publicity a jeho střednědobého hodnocení.

Hodnocení vlivů na životní prostředí

Priorita není posuzována.

Doporučení

Žádná doporučení nejsou navrhována.

Posuzování konkrétních aktivit a projektů

Konkrétní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví mohou nastat v případě konkrétních projektů realizovaných v rámci Programu. Posouzení projektů z hlediska jejich vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví proběhne v rámci jejich přípravy, tam, kde to bude relevantní, jako posouzení záměrů dle již citovaného zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění (EIA), případně na základě procedur dle stavebního zákona. Kritéria důležitá pro výběr projektů budou diskutována a navržena během dalšího procesu posuzování vlivů Programu na životní prostředí v rámci Vyhodnocení programu.

Natura 2000

Jakákoliv koncepce, která může samostatně nebo ve spojení s jinými významně ovlivnit některou z lokalit soustavy NATURA 2000 (území evropsky významné lokality nebo ptačí oblast), podléhá rovněž hodnocení jejích důsledků na toto území a stav jeho ochrany. Možnost významného vlivu Programu na lokality soustavy NATURA 2000 byla posouzena orgány ochrany přírody a na uvedeném základě bude Program podroben hodnocení vlivů koncepcí na evropsky významné lokality a ptačí oblasti dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Toto hodnocení bude součástí celého procesu posouzení vlivů Programu na životní prostředí.

ČÁST E. DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

E.1. Výčet možných vlivů koncepce přesahujících hranice České republiky

Zaměření a rozsah koncepce předpokládá její vlivy přesahující hranice České republiky. V obecné poloze může Program v různé míře ovlivnit všechny sektory životního prostředí, a to jak pozitivně, tak negativně. Konkrétní přeshraniční vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví mohou nastat především prostřednictvím konkrétních projektů realizovaných v rámci Programu. V takovém případě budou vlivy jednotlivých projektů na životní prostředí předmětem samostatného posouzení vlivů záměru podle výše citovaného zákona č. 100/2001 Sb., eventuálně na základě procedur dle stavebního zákona.

Případné vlivy na příhraniční oblasti Slovenska a Německa (Sasko) nejsou pravděpodobné. Této problematice však bude věnována pozornost ve fázi Vyhodnocení, kdy bude znám finální návrh Programu.

E.2. Mapová dokumentace a jiná dokumentace týkající se údajů v oznámení koncepce

Oznámení koncepce neobsahuje mapovou a jinou dokumentaci týkající se údajů v oznámení koncepce, s výjimkou schématických map (obrázků) v textu. Seznam hlavních podkladových materiálů, které byly použity pro zpracování tohoto oznámení, je uveden v příslušné kapitole.

E.3. Další podstatné informace předkladatele o možných vlivech na životní prostředí a veřejné zdraví

Základní informace o potenciálních vlivech koncepce na životní prostředí, které byly známy v době zpracování oznámení, jsou uvedeny v předcházejících kapitolách. Její podrobné posouzení z hlediska dopadů na životní prostředí bude provedeno v rámci další fáze procedury SEA jako součást Vyhodnocení vlivů koncepce na ŽP a veřejné zdraví.

Projekty podporované v rámci Programu pro rozvoj česko-polského příhraničí musí být v souladu s českými a polskými (respektive evropskými zákonnými normami), vztahujícími se věcně i územně k dané problematice.

E. 4. Stanovisko orgánu ochrany přírody, pokud je vyžadováno podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., ve znění zákona č. 218/2004 Sb.

Oznámení koncepce bylo prostřednictvím zadavatele zasláno orgánům ochrany přírody s žádostí o stanovisko k jejím vlivům na území soustavy NATURA 2000 (stanovisko podle § 45i, odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů). Vzhledem k tomu, že některé příslušné orgány ochrany přírody svými stanovisky nevyloučily významný vliv na území soustavy NATURA 2000 (viz přehled v úvodu a příloha č. 1), bude koncepce dále podrobena vyhodnocení vlivů na evropsky významné lokality a ptačí oblasti. Vyhodnocení koncepce bude součástí procesu posuzování vlivů Programu na životní prostředí a veřejné zdraví.

SEZNAM ZPRACOVATELŮ OZNÁMENÍ KONCEPCE

Datum zpracování oznámení koncepce:

Oznámení koncepce bylo zpracováno 13. ledna 2014.

Jméno, příjmení, adresa, telefon a e-mail osob(y), která(é) se podílela(y) na zpracování oznámení koncepce:

RADDIT consulting, s.r.o.
Fojtská 574
739 24 Krmelín
telefon: +420 739 460 212

Držitel autorizace a odpovědný řešitel:

Ing. Bohumil Sulek, CSc.
Na Pláni 9/2863, 150 00 Praha 5
telefon: 602 353 194

Držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentací a posudků ve smyslu § 19 zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů; č. osvědčení: 11038/1710/OHRV/93.

Platnost osvědčení odborné způsobilosti prodloužena do 13.6.2016 Rozhodnutím o prodloužení autorizace ke zpracování dokumentace a posudku č.j.: 42243/ENV/11 vydaným MŽP dne 20.6.2011.

Složení týmu:

Ing. Bohumil Sulek, CSc.
RNDr. Radim Misiaček
RNDr. Marek Banaš (hodnocení vlivů koncepce na soustavu Natura 2000)
MUDr. Eva Rychlíková (hodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví)
Mgr. Lenka Polachová
Renáta Hanzlíková

Podpis oprávněného zástupce předkladatele - Ministerstva pro místní rozvoj ČR:

.....
RNDr. Jiří Horáček
ředitel odboru evropské územní spolupráce

SEZNAM POUŽITÝCH PODKLADŮ

Základní podklady

Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika v období 2014 – 2020 (pracovní verze), MMR, Praha 2013

Informace ČHMÚ v oblasti znečištění ovzduší

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Metodika posuzování vlivů koncepcí na ŽP, MŽP ČR

Ochrana životního prostředí, Hlavní statistický úřad, Varšava 2013 (pozn. pro překladatele: Ochrona środowiska, Główny Urząd statystyczny, Warszawa, 2013)

Stav životního prostředí ve slezském vojvodství v roce 2012, Vojvodský inspektorát ochrany ŽP v Katovicích, Katowice 2013 (Stan środowiska we wojewodztwie śląskim w 2012 roku, Wojewodzki inspektorat ochrony środowiska, Katowice 2013)

Stav životního prostředí v opolském vojvodství v roce 2012, Vojvodský inspektorát ochrany ŽP v Opole, Opole 2013 (Stan środowiska we wojewodztwie opolskim w 2012 roku, Wojewodzki inspektorat ochrony środowiska, Opole 2013)

Stav životního prostředí v opolském vojvodství v roce 2012, Vojvodský inspektorát ochrany ŽP v Opole, Opole 2013 (Stan środowiska we wojewodztwie opolskim w 2012 roku, Wojewodzki inspektorat ochrony środowiska, Opole 2013)

Stav životního prostředí v dolnoslezském vojvodství v roce 2012, Vojvodský inspektorát ochrany ŽP ve Vratislavi, Vratislav 2013 (Stan środowiska we wojewodztwie dolnośląskim w 2012 roku, Wojewodzki inspektorat ochrony środowiska, Wrocław 2013)

Chytrý M. et al. (2001): Katalog biotopů České republiky. – AOPK ČR Praha.

Fiedl, K. a kol.: Chráněná území v České republice, MŽP, Praha 1991

Kolektiv: Atlas životního prostředí a zdraví obyvatelstva. Geografický ústav ČSAV Brno, FVŽP, Praha 1992

Internetové stránky MŽP, MSK, ČHMÚ, Cenia, ad.:

Ministerstvo životního prostředí, Cenia, Zpráva o životním prostředí České republiky. Praha, 2011, ISBN 978-80-85087-14-7.

Cenia, *Statistická ročenka životního prostředí České republiky*. 2011, 717s.

Ministerstvo životního prostředí, Cenia, Informační systém statistik a reportingu, *Klíčové indikátory stavu životního prostředí České republiky*. [online], Dostupné z [www: http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1506](http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=1506)

Český hydrometeorologický ústav, *Historická data o stavu ovzduší*. [online], Dostupné z [www: http://www.chmi.cz/portal/dt?portal_lang=cs&menu=JSPTabContainer/P4_Historicka_data/P4_3_Ovzdusi&last=false](http://www.chmi.cz/portal/dt?portal_lang=cs&menu=JSPTabContainer/P4_Historicka_data/P4_3_Ovzdusi&last=false)

Chvátalová, M., Pumann, P., Kožíšek, F., *Kvalita rekreačních vod v ČR*. Státní zdravotní ústav Praha, Oddělení hygieny vod, 2013, [online], Dostupné z www: http://www.szu.cz/uploads/documents/chzp/info_listy/Kvalita_rekreacni_vody_2013.pdf

Ministerstvo průmyslu a obchodu, *Surovinová politika České republiky*. 2012, 81 s., [online], Dostupné z www: <http://www.spov.org/data/files/surovinovapolitika072012.pdf>

Další zdroje jsou citovány v textu.

Přílohy

I. Stanoviska podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb.

Stanovisko odboru výkonu státní správy V Ministerstva životního prostředí ze dne 16.8.2013, č.j. 58035/ENV/13

Stanovisko odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Libereckého kraje ze dne 13.7.2013, č.j. KULK 53918/2013

Stanovisko odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ze dne 14.8.2013, č.j. 14989/ZP/2013 – NA

Stanovisko odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Olomouckého kraje ze dne 14.8.2013, č.j. KUOK 72252/2013

Stanovisko odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Pardubického kraje ze dne 15.8.2013, č.j. 56528/2013/OPŽP/Pe

Stanovisko odboru životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Moravskoslezského kraje ze dne 2.9.2013, č.j. MSK 114136/2013

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Beskydy ze dne 17.9.2013, č.j.10650/BE/2013

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Broumovsko ze dne 3.9.2013, č.j.10388/BR/13

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Český ráj ze dne 28.8.2013, č.j.S/10322/CR/2013/740

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Jeseníky ze dne 26.8.2013, č.j.10352/JS/2013

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Jizerské hory z 21.8.2013, č.j.SR/10175/JH/2013-2

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Kokořínsko ze dne 20.8.2013, č.j.10231/KK/13

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Lužické hory ze dne 4.9.2013, č.j.10228/LH/2013

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Orlické hory ze dne 19.8.2013, č.j.10272/OH/2013

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Poodří ze dne 3.9.2013, č.j.10260/PO/13 - 002

Stanovisko AOPK – Správy CHKO Železné hory ze dne 12.9.2013, č.j.10326/ZH/2013